

Motion till riksdagen 2011/12:Fö208

av **Hillevi Larsson (S)**

Obligatorisk brandvarnare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga lagen om skydd mot olyckor så att krav på obligatorisk brandvarnare i alla hushåll tas med.

Motivering

Det finns en felaktig föreställning om att det numera finns en lag som kräver obligatorisk brandvarnare i varje hushåll. Det enda lagstöd som finns i denna fråga finns i 2 kap. 2 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778):

”Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader och andra anläggningar ska i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och livräddning eller annan olycka i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.”

Det kan tyckas att denna lagparagraf i praktiken ställer krav på brandvarnare då den föreskriver ”åtgärder som behövs för att förebygga brand”. Men vad innebär det här egentligen? För det första: Det står att ägaren eller den boende i ”skälig omfattning” ska vidta de åtgärder som behövs. Detta kan tolkas som att ansvaret inte är speciellt vittgående. För det andra: Vad innebär åtgärder som behövs för att förebygga brand? Handlar det om att undvika att låta tända ljus stå obevakade eller att stänga av spisen när man går hemifrån? Eller innefattar det krav på fungerande brandvarnare på varje våningsplan, brandsläckare och brandfilt? Ja, detta är en tolkningsfråga som lagen inte ger något svar på. År 2007 uppdaterade Statens räddningsverk sina allmänna råd angående brandvarnare i bostäder. Det är dessa allmänna råd som misstolkats som lagstiftning om obligatorisk brandvarnare. De allmänna råden har en bra inriktning, där slås fast att varje bostadslägenhet bör ha minst en fungerande brandvarnare på varje våningsplan. Men det står att brandvarnare *bör* finnas, inte att de *skall* finnas. Orsaken är att allmänna råd inte är tvingande, trots att

Fel! Okänt namn på

de är utfärdade av en myndighet. De skiljer sig på det sättet från lagar och föreskrifter som är bindande. Boverket har meddelat föreskrifter om krav på tidig varning för brand inom byggnader som används för visst ändamål, till exempel vårdanläggningar och bostäder. Men föreskrifterna gäller bara för byggnader som nyuppförs och för tillbyggnader. Hela det befintliga bostadsbeståndet berörs därför inte. Det räcker dessutom inte att installera anordningar för tidig brand vid nybyggnation, de måste dessutom underhållas. Batterier måste bytas och uttjänta apparater måste bytas ut. Fortfarande sker alldeles för många bränder och människor avlider varje år till följd av bränder. Vid många dödsolyckor saknas brandvarnare. Brandvarnare är en billig livförsäkring, den kostar som regel under hundralappen. Denna kostnad får dessutom hyresvärden eller bostadsrättsföreningen stå för, då de ansvarar för brandsäkerheten i fastigheten med undantag för byte av batterier som bekostas av den boende. Endast radhus- och villaägare behöver bekosta sina brandvarnare själva. Eftersom de flesta dör redan av de giftiga gaser som utsöndras vid en brand är det A och O att få en tidig varning, innan det är för sent. På ett par minuter kan en hel bostad bli övertänd. Det är också avgörande för äldre och rörelsehindrade personer att snabbt bli varnade vid brand, då det kan ta tid för dem att ta sig ut. Genom att införa ett lagkrav på obligatorisk fungerande brandvarnare för alla hushåll på varje våningsplan blir det fullständigt klarlagt att kravet är bindande. Det ger dessutom värdefull vägledning för kommuner och länsstyrelser i deras tillsynsansvar för brandsäkerheten i kommunen. Brandsäkerheten ska inte vara beroende av vilken kommun man råkar bo i och om kommunen ställer krav på brandvarnare eller ej. Den ska vara obligatorisk för alla överallt.

Regeringen bör snarast bereda frågan om ett förtydligande av lagen om skydd mot olyckor så att krav på fungerande obligatorisk brandvarnare på varje våningsplan i varje hushåll förs in i lagen.

Stockholm den 21 september 2011

Hillevi Larsson (S)